

можливості любити однаково обох батьків;

7) планувати і послідовно втілювати конкретні кроки, спрямовані на негайну зміну ситуації.

Узагальнюючи, слід зазначити, що гармонійна, щаслива дитина ростиме лише у родині із батьками, які добре розуміють її. Тому допомога дітям, в першу чергу, лежить через відновлення душевної рівноваги її батьків, які зможуть створити безпечні умови та надати необхідну підтримку дитині у складній ситуації (і зокрема – під час розлучення).

У подальшому ми плануємо розглянути особливості роботи із дитиною як важливий етап психологічного супроводу складної сімейної ситуації під час розлучення батьків, що сприятиме полегшенню дитячої травми.

Список використаної літератури

1. Алешина Ю. Є. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование / Ю. Є. Алешина. – Москва : Независимая фирма «Класс», 1999. – 208 с.
2. Вирда Д. Помощь разведенным родителям и их детям : от трагедии к надежде. По страницам научных трудов Гельмута Фигдора. / Д. Вирда. – Москва : Издательство Института Психотерапии, 2000. – 224 с.
3. Эйдемиллер Э. Г. Семейная психотерапия / Э. Г. Эйдемиллер, В. В. Юстицкий. – Ленинград : Медицина, 1990. – 192 с.
4. Каірова С. Б. Психологічна робота з дітьми, які пережили розлучення батьків / С. Б. Каірова, Г. С. Аbugалієва. // Науково-методичний електронний журнал «Концепт». – 2016. – Т. 50. – С. 90–97.
5. Кволс К. Радость воспитания. Как воспитывать детей без наказания. / К. Кволс. – Москва : Весь, 2006. – 288 с.
6. Куликова Т. А. Семейная педагогика и домашнее воспитание : учебник для студ. сред. и высш. пед. учеб. заведений. / Т. А. Куликова. – Москва : Академия, 1999. – 232 с.
7. Сатир В. Как строить себя и свою семью / В. Сатир. – Москва : Педагогика-Пресс, 1992. – 192 с.
8. Спок Б. Ребенок и уход за ним / Бенджамен Спок. – Москва : АРД ЛТД, 1998. – 608 с.

УДК 159.9

Маліцька Л.Б.

Психологічні аспекти професійної деформації працівників правоохоронних органів

Анотація. Стаття присвячена аналізу психологічних аспектів професійної деформації співробітників правоохоронних органів. Передумовам та наслідкам виникнення цього явища і можливостям подолання професійної деформації особистості.

Ключові слова: професійна деформація, працівники правоохоронних органів.

Малицкая Л.Б. Психологические аспекты профессиональной деформации работников правоохранительных органов

Аннотация. Статья посвящена анализу психологических аспектов профессиональной деформации сотрудников правоохранительных органов. Происхождению и последствиям возникновения этого явления, а также возможностям преодоления профессиональной деформации личности.

Ключевые слова: профессиональная деформация, работники правоохранительных органов.

Summary. The article is devoted the analysis of psychological aspects of professional deformation of employees of low enforcement authorities To pre-conditions and consequences of origin and methods of overcoming of professional deformation of personality.

Keywords: professional deformation, low enforcement authorities.

Професійна діяльність співробітників органів внутрішніх справ має ланку специфічних особливостей, яка передбачає спілкування з девіантними субкультурами. В наслідок непередбачуваних, емоціогенних ситуацій виникає висока нервова напруга, до якої долучаються невисокий рівень життя, негативна суспільна думка. Таким чином формується стресогенна атмосфера з підвищеним ризиком впливу службової діяльності на її суб'єктів.

Латентний негативний вплив професійної діяльності при низькому рівні психологічного захисту створює умови для виникнення професійної деформації. Професійна деформація характеризується виникненням комплексу стійких негативних змін у структурі особистості які виникають під впливом службової діяльності.

Деформація – є результатом впливу на особистість групи факторів (керівну роль серед яких відіграють специфічні прийоми і методи службової діяльності та попередня особистісна обумовленість виникнення психологічних розладів.

Професійна деформація знижує не тільки ефективність службової діяльності, а й рівень функціонування особистості в загалом і може реалізуватися і може реалізуватися за наступними напрямками:

1. Формування і стенизація негативних професійних стереотипів.
2. актуалізація соціально небезпечних рис особистості (жорстокість, мстивість, цинізм, професійна корпоративність).
3. Формування девіантної поведінки у формі протиправних дій, зловживання алкоголем чи наркотиками, ігрової залежності, суїцидальної динаміки.
4. Зниження рівня соціальної адаптації у формі сімейних проблем і деструктивних конфліктів з оточуючими.

5. Надмірні і не адаптивні прояви архаїчних механізмів психологічного захисту.

Формування негативних професійних стереотипів найбільш розповсюджений феномен професійної деформації. Професійні стереотипи являють собою трансформацію соціальних стереотипів у професійну діяльність. Стереотипи передбачають фіксовану готовність сприймати і оцінювати події тенденціозним чином, а також діяти у відповідності з наявними в особистісному життєвому досвіді установками.

Негативна стереотипізація проявляється в упередженому ставленні до об'єктів службової діяльності, впевненості у власній бездоганності, культурі сили, емоційній байдужості, аутизації міжособистісного спілкування.

Регулярно проявляючись у професійній діяльності, стереотипи набувають характеру стійких когнітивно-поведінкових структур, які розповсюджують свій вплив за межі службової діяльності. схильність до формування негативних соціальних стереотипів особливо проявляється в контексті невротичних розладів. Ця, здебільшого генетично обумовлена, схильність може спонукати професійну деформацію і навпаки професійна деформація може актуалізувати нервово – психічні розлади особистості.

Певні аспекти невротичної слабкості, які неодноразово проявляються у поведінці особистості починають фіксуватися у її свідомості як стала особистісна характеристика. Суб'єкт рефлексує власні проблеми у взаємодії з іншими вписуючи невротичну симптоматику в структуру особистості. усвідомлення психологічних хворобливих розладів для особистості важче ніж визнання вад розвитку чи виховання. вад розвитку і виховання – популярна у сучасному суспільстві проблематика. в суспільній думці вона асоціюється з ефективністю діяльності педагогів, психологів, батьків, лікарів. тобто в оцінці вад розвитку і виховання переважає загальна суспільна відповідальність над індивідуально-особистісною. Таким чином особистість отримує можливість перекладати відповідальність за власне життя на суспільно орієнтовані зовнішні маркери.

Толерантність до соматично фіксованих вад особистості в суспільстві більш висока ніж до психологічних, чи то психіатричних, що інколи ототожнюється. суспільна поблажливність до медичних діагнозів не розповсюджується на психологічні розлади. Вони сприймаються як більш проблематичні для співіснування.

Інстинктивна напруженість суспільної думки відносно психологічних розладів особистості спонукає невротиків до маскуванню за рахунок декларування певних соматичних розладів. Які, на їх точку зору, нівелюють суспільну зацікавленість до професійної деформації. Маскування направлене на збереження психологічного комфорту. Який для особистостей з невротичними розладами може стати суперзначущим показником власної адекватності.

Стан психологічного комфорту здійснює стабілізуючий вплив на загальний рівень тривожності і позначається у свідомості особистості як період адекватності до суспільної взаємодії. Відчуття психологічного комфорту знижує градус протистояння зовнішнім та внутрішнім суперечливим судженням стосовно ефективності особистісного функціонування людини з невротичними розладами. Психологічний комфорт психотерапевтично підвищує психологічний імунітет до

стресових ситуацій і здійснює анестезуючу дію на рефлексію накопичених психотравмуючих ситуацій.

До основних негативних стереотипів в діяльності співробітників правоохоронних органів відносяться наступні феномени:

1. Звинувачувальна позиція. Вона є наслідком наступних причин: 1) владних повноважень; 2) припису виявляти правопорушення; 3) частого професійного спілкування з порушниками суспільного порядку. Проявляється «звинувачувальна позиція» у намаганнях співробітника МВД займати домінуюче-звинувачувальну позицію по відношенню до людей, з якими приходиться взаємодіяти під час виконання службових обов'язків, ігнорувати презумпцію невинності громадян.

2. Впевненість у власній безпомилковості при вирішенні професійних питань. Її створює професійна установка представників охорони порядку на незалежну від обставин, правильність їх дій в процесі вирішення професійних задач. Проявляється у завищеній самооцінці, впевненості в безпомилковості власних думок і вчинків, а також у прийнятті рішень протилежного характеру з одного і того ж питання.

3. Стереотип закритості. Проявляється в монополізації інформації та схильності до «засекречення», щоб надати собі уявної значущості. Соціально-психологічний компонент цього стереотипу проявляється в агресивній поведінці співробітників у відповідь на критичні зауваження на їх адресу, в небажанні співробітників МВД знайомити суспільство з припущеними порушеннями законодавства.

4. Культ сили. Найчастіше пов'язаний з уявленням про те, що повагу до себе можна викликати тільки за рахунок страху. У відповідності з даним стереотипом, керівник повинен бути жорстоким, навіть страхітливим, а представник влади повинен займати силову домінуючу позицію над іншими людьми.

5. Стереотип «начальник завжди правий». Цей стереотип проявляється в тому, що на думку співробітників, керівник повинен вимагати від членів колективу виключного підкорення і виконання наказів без обговорення та роздумів. Підлеглий повинен приймати погляди начальника і виконувати його накази і рішення якими б вони не були.

6. Заперечення почуттів. Під час посилення професійної деформації спостерігається руйнування нормальних емоцій і почуттів у відповідь на різноманітні життєві ситуації. Співробітники перестають відчувати жалість, сором, підміняючи їх агресією і байдужістю. Долання негативних почуттів, що виникають при виконанні правоохоронної діяльності, викликає різні форми залежної поведінки.

Регулярно проявляючись у професійній діяльності стереотипи набувають характер стійких когнітивно-поведінкових стереотипів і розповсюджуються за межі службової діяльності. коли службова роль переноситься у поза службові сфери життя, де соціальні очікування і орієнтації можуть не співпадати з професійними, можна говорити про наявність тотальної профдеформації.

Поведінка людини в даному випадку стає неадекватною обставинам і спілкування з нею значно ускладнюється.

Профілактика професійної деформації має орієнтуватися на особистісну схильність до виникнення невротичних розладів і передбачати широкий спектр попереджувальних заходів як-то:

- навчання ефективним психологічним технікам вирішення типових проблемних ситуацій;
- методам протидії маніпуляціям;
- методам швидкого подолання власної агресивної поведінки;
- техніки саморегуляції;
- індивідуальним засобам зниження рівня тривожності.

Психотерапевтичний ефект матимуть:

- планування професійного росту;
- опанування індивідуальних стандартів власної ефективності.

Список використаної літератури

1. Александровский Ю.А. Психогении в экстремальных условиях / Ю. А. Александровский, О. С. Лобасов, Л. И. Спивак, Б. П. Щукин. – Москва : Медицина, 1991.- 115 с.

2. Березин Ф.Б. Методика многостороннего исследования личности / Ф. Б. Березин, М. П. Мирошников, Р. В. Рожанец. - Москва: Медицина, 1976.- 186 с.

3. Пуховский Н. Н. Психологические последствия чрезвычайных ситуаций / Н. Н. Пуховский.- Москва : Академический проект; 2000. – 286 с.

УДК 159.942.5:78

Сиволап О. С.

Особливості усвідомлення артистом власного емоційного стану як умова покращення виконавської діяльності

Анотація. Статтю присвячено проблемі психологічної підготовки виконавця до концертного виступу, а саме впливу емоційного стану на виконавця та його діяльність. Представлено результати дослідження особливостей усвідомлення емоційного стану виконавців безпосередньо перед виступом і в момент пригадування після виступу.

Ключові слова: емоційний стан, усвідомлення емоційного стану, публічний виступ, виконавська діяльність.

Сиволап О. С. Особенности осознания артистом собственного эмоционального состояния как условие улучшения исполнительской деятельности

Аннотация. Статья посвящена проблеме психологической подготовки исполнителя к концертному выступлению, а именно влиянию эмоционального состояния на исполнителя и его деятельность. Представлены результаты исследования особенностей осознания эмоционального состояния исполнителей